

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges enstemmigt med 144 stemmer.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

24) Tredje behandling af lovforslag nr. L 240:

Forslag til lov om ændring af lov om styrelsen af kommunernes skolevæsen og af virksomhed efter lov om fritidsundervisning m.v. (Ændring af ansættelsesproceduren for visse ledende stillinger).

(Fremsat 23/4 86. Første behandling 30/4 86. Betænkning 16/5 86. Anden behandling 27/5 86).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 78 stemmer (KF, V, RV, CD, KrF, FP og FD) mod 65 (S, SF og VS).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

25) Tredje behandling af lovforslag nr. L 245:

Forslag til lov om ændring af lov om radio- og fjernsynsvirksomhed m.v. (TV 2).

(Fremsat 23/4 86. Første behandling 29/4 86. Betænkning 23/5 86. Anden behandling 27/5 86. Tillægsbetænkning 28/5 86).

Der var stillet 1 ændringsforslag i tillægsbetænkningen.

Uden for tillægsbetænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Ændringsforslaget sattes først til forhandling.

Forhandling

Dohrmann (FP):

Til andenbehandlingen af lovforslag nr. L 245 havde fremskridtpartiet stillet et ændringsforslag, hvorefter et eventuelt TV 2 skulle finansieres 100 pct. via reklamer. Såvel regeringspartierne som socialdemokratiet, SF og VS stemte vores ændringsforslag ned, og det er så ensbetydende med, at licensen skal stige kraftigt for at dække underskuddet for et eventuelt kommende TV 2.

Vi må naturligvis bøje os for de afstemninger, der finder sted, men vi har til tredje behandling stillet ændringsforslag om, at man i det mindste friholder de licensbetalere, der ikke kan modtage TV 2 af tekniske grunde, for at betale til det.

Kulturministeren har i udvalget fremsat nogle kønne bemærkninger om, at det også er hensigten, og finansudvalget skal på et senere tidspunkt diskutere det. Men den eneste måde, man 100 pct. kan sikre sig imod, at de, der ikke kan modtage TV 2, heller ikke kommer til at betale for det, er at stemme for fremskridtpartiets ændringsforslag.

Stemmer man imod fremskridtpartiets ændringsforslag, er kulturministerens pæne bemærkninger ikke det papir værd, de er skrevet på, for det viser klart, at hensigten er en helt anden, nemlig at uanset om folk kan modtage TV 2 eller ej, så har man én eneste hensigt, og det er, at der skal betales ved kasse 1.

Derfor: vil man sikre, at de, der eventuelt ikke kan modtage TV 2, heller ikke skal betale til det, så stemmer man for fremskridtpartiets ændringsforslag.

Ingerlise Koefoed (SF):

Jeg skal meddele, at SF stemmer for fremskridtpartiets ændringsforslag. Vi synes, det er rigtigt, at det klart bliver fastslået, at folk,

[Ingerlise Koefoed]

der ikke kan se TV 2, heller ikke skal betale licens for TV 2.

Vi ved godt, at kulturministeren er kommet med en hensigtserklæring i betænkningen, og vi tror da også, at kulturministeren mener, at han vil foretage de undersøgelser, men vi synes altså, det er vigtigt, at det står fast, at man ikke skal betale for det, man ikke får.

Administrative besværligheder, vil der sikkert blive sagt. Det kan jeg ikke rigtig forstå der skulle blive ved det her. Man har jo EDB. Der skal betales licens til Danmarks Radio og til TV 2 samtidig, og det må være muligt at lave et program, hvorefter man kan sortere de licensblanketter fra, hvor der kun skal betales almindelig licens til Danmarks Radio og ikke til TV 2.

Vi stemmer for ændringsforslaget.

Tinning (VS):

Også jeg kan ganske kort meddele, at VS stemmer for ændringsforslaget.

Ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen):

Jeg synes, man skal passe på ikke at gøre dette problem til for stort et problem, fordi for det første er det en begrænset gruppe af TV-seere, det drejer sig om, og for det andet er det en begrænset periode, der er tale om.

Vi har med den sendeplan, som ligger for TV 2, i virkeligheden en situation, hvor vi for en ny teknologisk vedkommende har en hurtigere gennemtrængningskraft, end vi tidligere har haft for noget, hvad enten vi så tager telefon, radio eller TV 1. Her har vi en meget kort etableringsperiode, og den gruppe, der tales om her, bliver forholdsvis lille.

Ikke desto mindre kan jeg da godt forstå og er enig i betragtningerne om, at hvis man kan undgå det, så skal man ikke ordne det på den måde, at folk skal betale for et TV 2, som de endnu ikke kan se. Det er også derfor, jeg har givet klare løfter om at få undersøgt, om det teknisk og økonomisk er muligt at friholde de TV-seere, som ikke kan modtage TV 2, for licensbetalingen, indtil de kan modtage TV 2.

Når jeg siger, at det sker, hvis det er teknisk og økonomisk muligt, så er det, fordi det ikke helt er så let, som fru Ingerlise Koefoed antager. Det er også et spørgsmål om

helt klart at få afgrænset de områder, hvor man faktisk kan modtage signaler, og der ved ikke stille folk urimeligt forskelligt, når man skal bestemme, hvem der skal have en licensopkrævning, og hvem der ikke skal have det.

Men jeg skal da gerne gentage, som jeg har gjort det både under andenbehandlingen og tidligere i kulturudvalget, at naturligvis vil der blive gjort, hvad der gøres kan, for at løse det problem.

Spørgsmålet kan i hvert fald ikke, som hr. Dohrmann mener, kædes sammen med, at licensen vil stige ganske overordentlig meget, for licensen vil blive dér, hvor den er foreslået fastlagt ud fra de budgetter, der er stillet op. Det er jo noget med 100 kr. om året eller 9 kr. om måneden, hvordan man nu vil regne på det.

Men ingen tvivl om, at hvis det er muligt, så vil det blive gennemført.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg føler mig efterhånden helt overbevist om, at når ministeren for det første ikke har indarbejdet dette i sit oprindelige lovforslag og heller ikke har ønsket at stille det som et ændringsforslag, så er det, enten fordi hensigten helt klart er modsat det, som ministeren giver udtryk for at han gerne vil gøre, eller også, fordi det er praktisk umuligt. Så synes jeg bare, ministeren skal sige rent ud, at det kan ikke lade sig gøre.

Så vil jeg i øvrigt gerne tilføje, at ministeren siger, at det er ikke ret mange mennesker, det drejer sig om. Det synes jeg ikke skal være afgørende. Uanset om det er 1.000 mennesker eller det er 50.000, så er det et rimeligt synspunkt, at det, man bliver tvunget til at betale for, kommer man også til at nyde godt af, og det er altså ikke hensigten, sådan som det foreligger. Hensigten er, at alle skal have en licensstigning på grund af TV 2.

Hermed sluttede forhandlingen om ændringsforslaget.

Afstemning

Ændringsforslaget

forkastedes, idet 24 stemte for, 73 imod; 45 stemte hverken for eller imod.

Fjerde næstformand (Ole Vig Jensen):

Lovforslaget som helhed sættes derefter til forhandling.

Forhandling

Tastesen (S):

Der er sagt og skrevet meget om denne sag. Derfor kan jeg for så vidt fatte mig i korthed, eftersom socialdemokratiets holdning er velkendt.

Det er nu, det afgøres, om Danmark som det første af de tre skandinaviske lande lader de kommercielle kræfter få afgørende indflydelse på TV-udviklingen.

Socialdemokratiet beklager, hvis dette skulle blive tilfældet. Vi har gentagne gange påpeget risikoen for en udvikling, hvor reklamerne som følge af finansieringsbehovet i et TV 2 kommer tættere og tættere på programmerne, samtidig med at restriktionerne over for, hvilke typer reklamer man vil tillade, bliver lempet. Udviklingen i udlandet taler sit eget tydelige sprog om, hvad vi har i vente.

Vi advarer imod dette skred i værdinormerne. Socialdemokratiet vil stemme imod.

Så har jeg to spørgsmål, som jeg mener vi må have afklaret, inden vi går til afstemning i denne sag.

Det ene spørgsmål drejer sig om en henvendelse, der er kommet fra medarbejderne i Danmarks Radio til de politiske partier. Jeg tror, det er lidt ubegrundet, at de er nervøse derude, men vi må have sagen på plads, inden vi stemmer, så vi ved, hvordan man skal forholde sig her.

Jeg tænker på den bemyndigelse, loven giver ministeren for kulturelle anliggender til at bestemme, at der tildeles sendetid fra Danmarks Radios sendemaster under opbygningsperioden frem imod et TV 2. Hvor langt vil ministeren gå med denne indgriben? Kan vi herfra få en garanti for, som det er ønsket af medarbejderne i Danmarks Radio, at det ikke sker i den primære programtid, som vel må regnes at begynde med TV-Avisen kl. 19.30 og i hvert fald frem til kl. 22.00 om aftenen?

Det er meget vigtigt, at vi får en klar erklæring fra kulturministeren om, at man ikke

vil gribe ind på dette område. Vi ved godt, der skal være en forhandling først, men hvis ministeren ikke er tilfreds med forhandlingerne, har ministeren jo ret til at træffe sin bestemmelse, som han nu måtte ønske det, med den bemyndigelse, der bliver givet her.

Så kommer det andet spørgsmål, og det er da også vigtigt. Vi ved, at hvis denne sag bliver afgjort med et flertal, så bliver det med et meget spinkelt flertal. Vi ved, at det er hr. Breckmann, det drejer sig om, og vi ved også, at det er hr. Maisted, det drejer sig om.

For hr. Breckmanns vedkommende ved vi, at han er valgt på Færøerne på et program, som går ud på ikke at blande sig i dansk indenrigspolitik. Hvis han alligevel gør det, vil vi da gerne vide, hvad han har fået som indremmelser for at gå ind og blande sig i dansk indenrigspolitik i denne sag.

Men spørgsmålet kan vel stilles med endnu større vægt til hr. Maisted eller til kulturministeren, for der går jo bestandig rygter om forhandlinger – statsministeren kalder det ganske vist ikke forhandlinger, så det er vel en form for sonderinger, der foregår her. Men hvis hr. Maisted, som jo er klart imod det lovforslag, der foreligger nu – det er jo sagt gang på gang af hr. Maisted – alligevel stemmer for lovforslaget, så må det være, fordi der her i de seneste minutter op til afstemningen er givet en indrømmelse. Er det bestyrelsesposter i et kommende TV 2 – bestyrelsesposter i Danmarks Radio har man jo fået, så det kan det ikke være – er det andre indrømmelser, der er givet, politiske, personlige eller af anden karakter? Jeg synes, det er ret væsentligt, at vi, inden vi går til afstemning, får viden om, hvordan det forholder sig.

Det her er et spørgsmål om politiske holdninger. Ud fra den politiske holdning, hr. Maisted har givet udtryk for, bør han selvfølgelig stemme imod. Vi stemmer ud fra vor politiske holdning i socialdemokratiet. Derfor stemmer vi imod og venter, at dette lovforslag falder.

(Kort bemærkning).

Maisted (FD):

Hr. Tastesens indlæg burde være nok til at stemme for, men kulturministeren har meddelt mig følgende: at alle, der er med til at gennemføre lovforslaget, inddrages i de for-

[Maisted]

handlinger, der er aftalt, om udformningen af vedtægter og andre principielle forhold vedrørende opbygningen af TV 2 med tilhørende regionale stationer og vedrørende reklameaktieselskabet.

Derfor stemmer jeg for lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Det var en interessant oplysning at få, men det er en uværdig oplysning, at regeringen giver en sådan indrømmelse til det meget, meget snævre flertal, som strækker ud til det yderste højre og ind til midten af det radikale venstres folketingsgruppe.

Derfor må jeg klart spørge kulturministeren: regner man da slet ikke den halvdel af Danmark, som i denne sag har en anden opfattelse af, hvordan TV 2-lovgivningen burde have været udformet? Hvis der skulle blive dette spinkle flertal, er der så ikke tale om, at man tager hensyn til vægten af de synspunkter, vi har, eller er vi simpelt hen skubbet til side på den måde, at man vil køre et smalt parlamentarisk demokrati båret oppe af de nordatlantiske mandater og hr. Maistedes stemme?

Flemming Jensen (KF):

Bortset måske fra Storebæltsbroen og en afdød lufthavn på Saltholm er TV 2 vel den mest endevendte og debatterede sag i de sidste årtier. Når nogle nu og da taler om, at sagerne ikke bearbejdes tilstrækkeligt i folketinget, så tror jeg, jeg har lov at sige, at det i hvert fald ikke gælder denne.

Jeg tror ikke, der kan føjes nye argumenter til. Det mener jeg også blev bekræftet af den forrige taler, og jeg mener også, vi har haft fornøden tid til overvejelser. Nu må vi være kommet til afklaringen, og jeg vil gerne appellere til de ikke-socialistiske tvivlere, som måtte være her. De andre har jeg opgivet, for selv om der nu og da har været lyspunkter, er de alt for hurtigt blevet slukket.

Selvfølger kan der i enhver sag være ting, som man er utilfreds med, men jeg beder disse tvivlere være klar over, at falder lovforslaget i dag, så cementerer man samtidig det monopol, man er modstander af. I et frit land må der være valgmuligheder. Folkestyrets væsen er valgmuligheder.

Jeg tvivler meget på, om man i en nærmere fremtid vil kunne samle sagen op igen, hvis den skulle falde – uheld kan jo altid ske – og man må også erindre sig, at skulle den falde, så kunne den blive samlet op på et tidspunkt, hvor man – ulykker hænder jo altid – måske havde et rødt flertal. Jeg erindringer ikke det udtryk, hr. Maisted brugte, men det var ikke smigrende for dette flertal.

Det lovforslag, vi har nu, betyder en diminitiv licensstigning. Det betyder med sine reklamer bedre muligheder for dansk erhvervsliv, ikke mindst når konkurrencen kommer udefra.

Jeg skal ikke søge at forlænge denne debat, som man plejer at sige, når man tager ordet, men bare konstatere, at det er den største mulighed, vi endnu har haft, for at få en virkelig konkurrence, et virkeligt med- og modspil til Danmarks Radio.

Helge Sander (V):

Vi synes, det er en flot finale på denne til tider dramatiske folketingssamling, at vi får brudt Danmarks Radios monopol med en delvis reklamefinansieret alternativ TV-kanal. Derfor siger venstres folketingsgruppe ja til dette TV 2.

Ingerlise Koefoed (SF):

Så vidt jeg kan regne og tælle og tænke, og hvad det nu ellers er, man skal kunne her i folketinget, så kan jeg forstå, at jeg skal sige hjertelig til lykke til kulturministeren for, at kampen om TV 2 øjensynlig er vundet, og hjertelig til lykke til det radikale venstre for, at de har været med til at vinde kampen.

Fra vores side kan vi jo kun sige: det er bare ærgerligt!

Vi ville jo også gerne have et TV 2. Vi ville også gerne have et TV 2 efter entreprisemodellen. Vi ville også gerne have et kulturpolitisk stærkt TV 2. Vi ville gerne have haft et TV 2, hvor brugerne fik meget indflydelse på styringen. Vi ville gerne have haft et TV 2, hvor brugerne ved selv at betale licensen til det TV 2 også følte, at de var meget medansvarlige for det TV 2.

Det TV 2 får vi ikke. Vi får et TV 2, der, sådan som vi vurderer det, ser ud til at være i fare for at blive styret af erhvervslivet, i fare for at blive politisk styret. Jeg sagde »i

[Ingerlise Koefoed]

fare for«, hr. statsminister, jeg sagde ikke, at det bliver det.

Vi vil følge udviklingen. Vi vil prøve på at gøre vores indflydelse gældende så meget, som vi overhovedet kan. Vi vil håbe, at det bliver et TV 2, som bliver en kulturel nyskabelse for den danske befolkning. Vi tvivler, men vi håber, så til lykke med det da.

Bilgrav-Nielsen (RV):

Jeg vil da gerne modtage fru Ingerlise Koefoeds lykønsning og sige, at fru Ingerlise Koefoeds tale jo var en helt anden og langt mere positiv end den, hr. Tastesen holdt.

Det radikale venstre er gået ind i denne sag, fordi vi mener, at det er en kulturpolitisk nødvendighed, at vi i Danmark følger op over for den eksplosionsagtige udvikling, der er i gang internationalt på medieområdet. Det ville ikke være dansk, og det ville ikke være radikalt at undlade at opstille et dansk alternativ til det, der sker, det, der kommer til os udefra. Vi har også et andet ønske med et TV 2, nemlig at bryde Danmarks Radios monopol på TV-udsendelser. Vi er sikre på, at netop brud på Danmarks Radios monopol samlet vil betyde større alsidighed.

Oprettelsen af et TV 2 i den udformning, det har fået nu, vil betyde, at vi får et mere levende TV i Danmark. Det vil betyde en meget tiltrængt fornyelse, både hvad angår den landsdækkende aktivitet og selve produktiviteten på området. Nye mennesker, nye emner, nye produktionsmetoder får nu virkelig en chance for at slå igennem på TV-området.

Det radikale venstre beklager, at det ikke var muligt at opnå et bredt politisk flertal for TV 2. Vi har faktisk gjort, hvad vi kunne for, at det skulle lykkes. Vi beklager det især, fordi det jo har vist sig under debatten, at der har været en betydelig enighed mellem et meget stort flertal i folketinget om, at vi skal have et TV 2. Der har også været en betydelig enighed om TV 2s struktur, om TV 2s indhold.

Derfor vil den måske ret snævre afgørelse, der nu om lidt bringer TV 2-forslaget igennem, ikke være et reelt udtryk for, hvad der er folketingets holdning til denne sag, men vi er glade for, at det er nået dertil, at lovforslaget kan føres igennem.

Jeg vil gerne her sige, at den næste opgave bliver at omdanne Danmarks Radio. Det bliver at afbureaukratisere, forenkle og demokratisere Danmarks Radio, så Danmarks Radio bliver bedre i stand til at leve op til den betydelig friere situation, der nu bliver på hele TV-området.

Til sidst vil jeg gerne med særlig adresse til kulturministeren takke regeringen og regeringspartierne for et fortrinligt samarbejde om denne sag.

Tinning (VS):

For god ordens skyld vil jeg oplyse, at samtlige medlemmer af VS' folketingsgruppe stemmer imod dette lovforslag.

Det er nu blevet tydeligt, at kulturministerens forlig ikke får den bredde, som det så ud til. Nok er den kulsorte hr. Maisted blevet en del af grundlaget for det, der skal foregå, men den om muligt endnu mere dybt reaktionære og så sorte, at det har et blåligt skær, hr. Breckmann, behøver så ikke foretage sig noget, men kan nøjes med at undlade at stemme.

Jeg hørte hr. Helge Sander kalde det her en flot finale. Det synes jeg egentlig ikke man kan kalde det; snarere vel en skamplet på dansk kulturpolitik. Det mindste, der bør ske, synes jeg, er, at vi ændrer i folketingets forretningsorden.

Som bekendt står der i § 4, stk. 2: »Formanden leder forhandlingerne i tinget og sørger for opretholdelse af god orden og en værdig forhandlingsform«. Jeg mener, at efter hr. Maisteds indlæg og efter det, der åbenbart er foregået, så må det være slut med at tale om værdige forhandlingsformer. Hr. Maisted har fået et stykke papir, hvor der står, at hvis bare han vil trykke på knappen i dag, så skal man nok huske at snakke med ham. Det kan måske endda gå så vidt, at han får lov at sidde til bords med kulturministeren; måske så vidt, at han oven i købet får en kop kaffe og en småkage, og så vel egentlig heller ikke mere.

Jeg mener, det er forkert at sige, at hr. Maisted har fået et figenblad at gemme sig bag. Han har måske ikke engang fået stilken af et figenblad. Har han fået noget, er det vel stumpen af stilken af et figenblad.

Dohrmann (FP):

[Dohrmann]

Alt, hvad der kan siges om hr. Bilgrav-Nielsens splittede radikale TV 2-forslag, er faktisk sagt under de to foregående behandlinger. Jeg skal derfor indskrænke mig til at sige, at fremskridtspartiet stemmer imod, og det er vi oprigtigt kede af at vi nødvendigvis må gøre.

Vi ønsker et brud på Danmarks Radios monopol, og det er der jo ikke tale om. Vi får en tro kopi af det eksisterende: vi får en politisk styret TV-kanal, vi får licensstigninger, vi får skattestigninger, fordi skatteyderne skal dække underskuddet. Skylden har alene regeringspartierne, fordi de igen har holdt udsalg af den politik, de ellers påstår de fører.

Jeg ved ikke, om hr. Bilgrav-Nielsen føler sig stolt i dag, fordi han sandsynligvis, at dømme efter de sidste udtalelser, der er faldet, får sit forslag igennem. Hvis jeg var hr. Bilgrav-Nielsen og var en smule liberal, ville jeg være ked af det. For det første er det radikale venstre splittet i dette spørgsmål, og for det andet har hr. Bilgrav-Nielsen lokket regeringen fuldkommen på glatis.

Vi håber, at der – forhåbentlig inden alt for længe, uden at der ligger mere i det, end der her er sagt – kommer et flertal her i folketinget, som virkelig vil vedtage noget, som kan siges at være et brud på Danmarks Radios monopol. Dette TV 2 er et politisk styret medium, det er en kopi af det bestående, det er noget, der vil koste en masse penge, og derfor stemmer fremskridtspartiet selvfølgelig imod.

Maisted (FD):

Jeg skal gerne indrømme, at jeg også synes, det er en underlig parlamentarisk situation, vi har befundet os i i denne sag, og det skyldes ene og alene, at der er tre radikale folketingsmedlemmer, som ikke har villet vedstå et forlig, som man havde indgået med regeringen.

Jeg er af den opfattelse, at det drejer sig om at få realpolitisk indflydelse, når man har chancen for det. Derfor har jeg ført forhandlinger, selvfølgelig både med det radikale venstre og med regeringen, men ikke mindst har hr. Breckmann været en usædvanlig god partner i dette samarbejde. Det er ham, der har været katalysatoren for, at vi er nået frem til et resultat. Det er ham, der ustandse-

lig har holdt gang i forhandlingerne, og det skyldes selvfølgelig ikke uvilje over for pressen, når vi ikke har ønsket at udtale os. Som bekendt er tale jo sølv, men tavshed guld i mange sammenhænge.

Her har vi altså opnået et resultat, og hr. Tinnings udtalelser kan kun tolkes, som at rønnebærrerne er sure, meget sure, for det, hr. Tinning frygtede, var jo netop, at man nåede frem til et resultat. Det var, at man fik et brud på dette statsmonopol, og især, at man fik en ny nyhedsformidling, og at man gav dansk erhvervsliv en mulighed for at reklamere for deres varer på dansk. Desværre er det jo sådan, at en stor del af den danske befolkning ikke er i stand til at forstå udenlandske sprog og derfor ikke får den fulde glæde af de satellitter og udsendelser, der kommer fra disse mange satellitter, vi vil se i de næste år. Det har været væsentlige grunde til, at hr. Breckmann og jeg har tilsluttet os dette lovforslag.

Det betyder også meget for danske kunstnere, som pludselig får en mulighed for at komme ind i et nyt TV-medium med en underholdning, der giver konkurrence til det eksisterende TV. Det vil sige, at de ad den vej pludselig får en dobbelt chance.

Der har altså været mange gode grunde til, at man skulle stemme for. Det er korrekt, at jeg ikke i alle detaljer er tilfreds med den udformning, lovforslaget har, det har jeg givet udtryk for. Men som realpolitiker må man jo tage den gevinst, man kan opnå, og få den indflydelse, det er muligt at få. Det er hr. Breckmann og det radikale venstre og regeringen, jeg kan takke for, at jeg har opnået at få indflydelse på dette lovforslag.

Breckmann (Fær.):

Denne sidste spurt frem imod afgørelsens time i TV 2-spørgsmålet har været lang og opslidende med mange gode råd og formaning fra politiske medspillere og modstandere.

Da jeg tog hened fra Færøerne for at være med i denne afsluttende uge af folketingets mødeperiode, var det med hensyn til TV 2-spørgsmålet med et åbent sind. Regeringen kæmpede for at samle tropperne omkring kulturministerens forsøg på at sikre et flertal, men flere steder var fronten ubemandet, og det kneb med at gøre klar til det frontale

[Breckmann]

politiske angreb, der i dag ville komme fra en samlet socialistisk opposition i venstrefløjens forsøg på at løbe dette forslag om at efterleve grundlovens ytringsfrihed med større udbud og mangfoldighed i de elektroniske medier på lige fod med den vidtspændende meningsudfoldelse i dagspressen over ende.

I mine overvejelser ved første bestik af situationen indgik som bekendt to elementer. Det ene var min egen overbevisning om den regel at lade den kendsgerning, at der her er tale om et lovteknisk dansk anliggende, der bør afgøres primært af dansk valgte politikere, veje tungest; denne holdning stemmer også overens med folkeflokkens, som jeg har rygdækning for derhjemme.

Men på den anden side har jeg som frisindet politiker den lige så stærke overbevisning, at nyhedstransmission og oplysning ikke kun er et dansk, men et fællesnordisk og derved et færøsk anliggende. Færøsk fjernsyn får to tredjedele af sit sendemateriale fra det nuværende danske TV-monopol, Danmarks Radio, og sender det videre i ufordøjet tilstand til den færøske offentlighed. Disse udsendelser er mange gange langt fra i overensstemmelse med den inderste overbevisning hos flertallet af Færøernes befolkning. Selv om den færøske befolkning overvejende er vestlig sindet, bruger det danske fjernsyn og derved desværre også det færøske den overvejende del af sendetiden til at kritisere USA og NATO, mens Sovjets udslættelseskrige i Afghanistan, Indokina og Afrika forties. Dette må holde op; det er et principielt vigtigt spørgsmål.

Danmarks Radio får stadig monopoltilfaldelse, hvis dette TV 2-forslag skulle falde, til at fremstille Arafat og Gadaffi som helteskikkelser og Israel og dets politikere som Sharon og Begin som en voldsstat og uansvarlige mennesker i Midtøsten. Det er bare ét eksempel; tiden her tillader ikke flere.

Som frisindet politiker er det en pligt at gøre sin indflydelse gældende efter sin overbevisning på lige fod med jer socialister, der arbejder hård i hånd over landegrænser og aldrig har betænkt jer ved at have indflydelse på Færøerne eller at bruge færøsk indflydelse til at påvirke situationen i Danmark. I har også med jeres opposition til dette TV 2 forsøgt at bevare jeres mediapolitiske magtstilling i Danmark og på Færøerne.

I det færøske lagting har jeg på vegne af folkeflokkens fremlagt forslag om demokratisering af fjernsynsmonopolet, og en vedtagelse af dette forslag vil fremme den sag på Færøerne til gavn for vor befolkning. Hvis det her foreliggende forslag skulle falde, vil demokratiseringen af dette gennemslagskraftige medium være udskudt på ubestemt tid og meningstyranniet i Danmarks Radio fortsætte helt ind i næste århundrede.

Disse overvejelser har plaget mig meget i denne uge. For at give regeringspartierne størst mulig manøvre frihed til at samle troppeperne til forsvar for en gennemførelse af dette uhyre vigtige forslag har jeg undladt at tilkendegive min endelige beslutning.

Jeg beklager, at de radikale har forringet forslaget oprindelig friere form for så bagefter ikke at kunne levere stemmerne til det forslag, de har haft så stor indflydelse på, og efter at partiet – hvis man kan bruge det ord – har fået sine ønsker opfyldt.

Dog vil jeg tilføje, at hr. Bilgrav-Nielsens ihærdige forsøg i dag på at få forslaget bragt i hus, uden at jeg skulle blive udslagsgivende stemme, tager jeg hatten af for, komplimenterer og takker ham for.

Jeg har haft et meget åbent forhold til hr. Maisted, der har været forstående og hensynsfuld over for min særstilling som færøsk medlem, der ligger endda fjernere end hans egen stilling fra at føle en forpligtelse over for regeringen, der er ført bag lyset af nogle medlemmer, der burde regnes som dens egne og stå til regnskab for hr. Maisted og mig selv.

Presset har været stort fra alle sider, men den situation må man som folkevalgt være forberedt på og i stand til at modstå. Dobbel pres på grund af min troskab imod min selvstyrepolitisk holdning over for dette lovteknisk danske forslag, men indholdsmæssigt nordiske og færøske anliggende har været dobbelt svært at bære, men jeg har gjort min pligt over for min overbevisning, som vi ifølge grundloven bør følge til alle tider.

Det er ikke os i folkeflokkens ligt at kaste fra os de rige muligheder, der ligger i at gøre et stykke arbejde, som helst skal føre til resultater som f.eks. vedtagelsen af dette forslag. Jeg har gjort mit yderste for at dække min del af den borgerlige og frisindede front, således at regeringspartierne skulle have flere muligheder, hellere end færre, for at samle

[Breckmann]

de nødvendige stemmer. Dette er i dag lykkes. Hvis jeg havde smidt mine kort for tidligt og havde brændt den bro bag mig, som trods alt hele tiden har givet en mulighed for at bringe sejren hjem, ville det helt have vanskeliggjort regeringens handlefrihed, og igen her vil jeg påpege det åbne forhold, jeg har haft til hr. Maisted under alle forhandlingerne.

Mest af alt har jeg bestræbt mig for at undgå at komme i den situation at være den stemme, der skulle afgøre forslagets skæbne. Det har jeg undgået, og det siger jeg alle de kræfter, der har forstået den situation, virkelig mange tak for. Det er også mit parti dem taknemlig for.

Jeg har gjort dette arbejde med den forhåbning, at dansk og især færøsk folkeoplysning, ytringsfrihed og meningsfrihed fremover vil sikre et mere mangfoldigt og demokratisk samfund, selv om jeg skulle betale den pris at falde på mit udfordrende standpunkt i denne meget gode sag.

Ingen anden end jeg selv ved, hvor store kvaler jeg har gået igennem under disse lange døgn's besværligheder. Det er umuligt for andre end dem, der sidder midt i stormens centrum, at vide, hvor mange skakbrætter der er flyttet i dette nuancerede spil. Udefra ser alt sort og hvidt og enkelt ud at forstå, men når terningerne er kastet, da falder der fred over én.

I, der stadig væk taler om, at de færøske folketingsmedlemmer ikke bør blande sig i forhold, der både vedrører Danmark og Færøerne, kan bare prøve at vende sagen på hovedet og forestille jer, at de sager her i folketinet, der vedrører Færøerne, kun skal behandles af to medlemmer, mens I andre 177 holder fri. Lige så meningsløst er somme tider det andet.

Men for at demonstrere min upåvirkethed over for de anklager og det hysteri, der har været at læse i socialdemokratiets og republikanernes aviser på Færøerne i dag, hvis folketingsrepræsentanter i alle år aldrig har markeret Færøerne, hverken i folketinet eller andre steder i det danske rige og aldrig har haft en selvstændig holdning til noget som helst, så vil jeg demonstrere og bevise min principielle støtte til en fri og demokratisk presse i TV ved at afgive min stemme her under denne afstemning.

Som sagt er den ikke udslagsgivende, for flertallet er der på forhånd, og så kan mennesker til alle tider diskutere, hvem det var, der bjærgede forslaget i land. Jeg har i hvert fald gjort alt det, jeg kunne gøre. Og for især at demonstrere min opposition til den blodrøde front her i folketinet vil jeg understrege, at flertallet er opnået, uden at jeg blev den afgørende stemme, og at det derved ikke blev det færøske medlem, som I meget gerne ville have haft det, der blev udslagsgivende og afgørende.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Jeg tror, at vi alle har lyttet med forståelse og sympati til de sikkert meget store kvaler, hr. Breckmann har haft med at nå frem til den holdning, han har. Man kan se for sig den sidste uge, de mange timers grublen og principielle overvejelser, hr. Breckmann, der kaster sig frem og tilbage søvnløs på lejet for at nå frem til en afgørelse.

Jeg forstår, at hr. Breckmanns største problem undervejs i disse meget tunge stunder har været det centrale spørgsmål til ham selv, om han har spillet sine kort klogt. Jeg tror, hele folketinet vil medgive hr. Breckmann, at han har spillet sine kort klogt. Han blev valgt på et grundlag, som var ganske tydeligt inden sidste valg, nemlig ikke at blande sig i dansk indenrigspolitik, og det må man sige var et klogt træk. Det førte ham herind, og han har siden først sikret, at vi fik en påskepakke her i Danmark, som kun vedrører Danmark, og derefter har han sikret ikke et TV 2, for det har der altid været flertal for i denne sal, men at der bliver reklamer i Danmarks fjernsyn. Jeg tror, hr. Breckmann kan se sine færøske vælgere i øjnene med betydelig stolthed.

(Kort bemærkning).

Tastesen (S):

Vi har lyttet med stor opmærksomhed til hr. Breckmann, og det, man må sige, er, at hans verden i hvert fald ikke er nuanceret – den er sort. Den er ikke hvid, sådan som vi må opfatte det her: Men jeg har den opfattelse, at Danmarks Radio er nuanceret. Man kan ikke på nogen måde sige, at Danmarks Radio er sort-hvid, og jeg synes, at det an-

[Tastesen]

greb, som er kommet her på Danmarks Radio, bør få de bestyrelsesmedlemmer, som repræsenterer regeringspartierne i Danmarks Radio, til at reagere herimod; jeg ved ikke, om de er til stede alle sammen, men jeg kan i hvert fald se, nogle er til stede.

Jeg vil derfor gerne sige følgende: hvis man ikke tager afstand fra den opfattelse af Danmarks Radio, som her kom til udtryk, må jeg opfatte det således, at den mediepolitiske kulturpolitik, som strækker sig fra hr. Bilgrav-Nielsen til hr. Breckmann, er det nye, smalle grundlag for et kulturpolitisk, mediepolitisk flertal, der er dækkende for den opfattelse, som hr. Breckmann her har givet udtryk for, medmindre der kommer nogen op og tager afstand fra denne linje.

(Kort bemærkning).

Breckmann (Fær.):

Jeg forstår godt hr. Svend Aukens grænseløse ærgrelse over, at det ikke længere – ikke for et stykke tid i hvert fald – er socialdemokratiets færøske medlem, der er udslagsgivende, således at socialdemokratiet igen får magt, som det har agt, i det danske rige og dermed også på Færøerne.

Jeg vil på den anden side tilbagevise den anklage, der blev lagt i hr. Svend Aukens bebrejdelser med hensyn til påskepakken. Påskepakken var en ren tilfældighed, en omstændighed – (*Munterhed*) – som var gældende, den dag jeg forlængede denne borgerlige regerings liv. Derved sikrede jeg, at den borgerlige regering blev siddende, og det var i hvert fald til gavn for Færøerne, og jeg sikrede også, at hr. Svend Auken må vente et stykke tid endnu, til han kan blive statsminister f.eks. for Danmark og derved også for en del for Færøerne.

Jeg forstår også meget godt, at hr. Tastesen ærgrede sig over, at socialdemokratiets og den danske venstrefløjs meningsstyranni er brudt én gang for alle.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Jeg tror ikke, det kun er mig og mine partifæller her i salen, men at der er mange oppe på Færøerne, der i disse dage ærgrer sig over hr. Breckmanns valg i sin tid.

Men det, der får mig til at gå herop, er ønsket om at præcisere, at vores kritik af hr. Breckmann ikke er rettet mod, at hr. Breckmann deltager i denne afstemning. Ethvert medlem af denne sal har efter vor opfattelse fulde rettigheder, og vi har altid haft et godt samarbejde med de færøske medlemmer herinde. Nej, anklagen mod hr. Breckmann har ikke noget med hans forfatningsmæssige rettigheder at gøre – de kan ikke anfægtes – den har alene at gøre med, at hr. Breckmann lader sig vælge på et grundlag på Færøerne, hvor han klart siger, at han ikke vil blande sig i indenrigspolitiske danske anliggender, men så først sikrer påskepakkens vedtagelse, som alene vedrører Danmark, og derefter sikrer reklamer i dansk TV. Det er det, vi er modstandere af, og ikke noget som helst andet.

(Kort bemærkning).

Breckmann (Fær.):

Det er mærkeligt, at hr. Svend Auken bekymrer sig så meget for folkeflokkens problemer. Heldigvis er de problemer, som folkeflokket har at kæmpe med, ikke hr. Svend Aukens problemer, og omvendt; lad det være klingende klart.

Hvad angår den sidste anklage, vil jeg blot sige, at det med hensyn til Færøernes ve og vel er meget vigtigt, at den borgerlige regering i Danmark bliver siddende.

Jimmy Stahr (S):

Jeg vil lige gå en lille smule tilbage i forhandlingerne til dengang, hr. Maisted havde ordet. Hr. Maisted stod og skrydede meget over, at han var realpolitiker, og at han tog realpolitiske standpunkter. Men jeg synes, hr. Maisted glemte at fortælle os, hvad de realpolitiske standpunkter var, for hr. Maisted vil vel ikke komme og fortælle os, at det er det stykke papir fra kulturministeren, der er den realpolitiske gevinst, hr. Maisted har fået? Jeg synes, hr. Maisted skylder at fortælle os, hvad han vil bruge det stykke papir til, hvilken realpolitik de skal bruges til.

Hr. Bilgrav-Nielsen brugte det udtryk, at det er en kulturpolitisk nødvendighed, at vi har fået TV 2, og det tror jeg ikke socialdemokratiet og de radikale er uenige i. Vi synes, det er en kulturpolitisk nødvendighed og noget godt, at vi får TV 2; det er alene finan-

[Jimmy Stahr]

sieringen, vi har været uenige om. Derfor er det forkert af hr. Bilgrav-Nielsen nu pludselig at ville skyde os i skoene, at vi ikke mente, TV 2 var en kulturpolitisk nødvendighed, men vi føler altså, at det kunne være lavet på andre måder – ja, måske endda på flere forskellige måder.

Til slut skal jeg endnu en gang opfordre til, at man, når man nu gennemfører det her – og det ser ud til at blive gennemført – så også tænker på den gruppe, som er forsvarsløs over for reklamerne, nemlig børnene. Jeg mener stadig væk, det er vigtigt, at man fra de radikales og kristeligt folkepartis side prøver på at hjælpe med, når de detaljerede regler om reklamernes placering i programmerne skal laves, således at de ikke bliver placeret op ad børneprogrammerne og ikke bliver placeret over for Danmarks Radios børneprogrammer osv. Jeg synes, det er meget vigtigt, at man tager det hensyn til en gruppe, der ikke har mulighed for at formulere sig, og som vi ud fra et stort materiale ud til kulturudvalget ved vil blive påvirket af disse reklamer. Det skulle der være en mulighed for, og kan de radikale og de kristelige ikke klare det alene, kan det jo være, at realpolitikeren hr. Maisted kunne hjælpe med dér.

(Kort bemærkning).

Maisted (FD):

Jeg føler mig bestemt overbevist om, at reklamerne ikke er nær så skadelige for børnene, som hr. Jimmy Stahr er for børnene –, og jeg gad vide, hvem der forsvarede børnene over for hr. Jimmy Stahr.

Jeg vil i øvrigt gerne gentage det, det drejede sig om, nemlig at alle, der er med til at gennemføre lovforslaget, inddrages i de forhandlinger, der er aftalt om udformning af vedtægter og andre principielle forhold vedrørende opbygning af TV 2 med tilhørende regionale stationer og vedrørende reklameaktieselskabet.

Jeg ved ikke, om hr. Jimmy Stahr har svært ved at forstå dansk, men i hvert tilfælde står der altså på dette stykke papir, at man har medindflydelse, og det, det drejer sig om, når man vedtager et lovforslag, er netop, at man har medindflydelse på dets udformning; det er derfor, jeg stemmer ja. Jeg kan godt forstå, at hr. Jimmy Stahr og socialdemokraterne, hr. Tinning m.fl. ærgrer

sig over, at statsmonopolet bliver brudt. Det har jeg fuld forståelse for, for det er det, de har arbejdet med konstant. Men de er også i strid med deres egne vælgere, når de går imod, at man skal have reklamer i dansk TV; det er en notorisk kendsgerning, som socialdemokratiet gerne overser.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Jeg skal ikke bebrejde hr. Maisted, at han ikke har fulgt med i den mediepolitiske debat, da det jo sådan set først er nu, at der har været udsigt til, at hr. Maisted kunne få realpolitisk indflydelse på det. Jeg vil bare sige, at det faktisk er meget lang tid siden, der viste sig et flertal for at bryde statsmonopolet, men det var ikke med reklamefinansiering.

Men så vil jeg gerne spørge om noget andet, for jeg kan godt forstå dansk, men derfra og til at forstå hr. Maisted er der jo et stykke vej. Nu fik vi for anden gang læst op, at man, når man nu stemmer for dette forslag, bliver inddraget i forhandlingerne om udformningen af vedtægterne og andre principielle forhold vedrørende det nye TV 2, og i den forbindelse vil jeg spørge hr. Maisted, hvad begrebet »andre principielle forhold« dækker over. Omfattes f.eks. sammensætningen af bestyrelsen for det nye TV 2 af denne formulering?

Ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen):

Jeg synes, der i dagbladet Information var en god leder for nylig, hvor konklusionen var: lad os nu se at komme i gang med dette TV 2, lad os få det startet. Det er det, der nu sker i dag, når vi får vedtaget lovforslaget om et TV 2. Jeg tror, der her sættes noget i gang, som vil betyde, at der omsider kommer dynamik ind i den danske medieudvikling, og det er det, vi trænger til.

Inden jeg siger nogle få afsluttende ord om det, skal jeg kommentere et par af de konkrete spørgsmål, der blev rejst, specielt et par spørgsmål, som hr. Tastesen rejste.

Det første tog udgangspunkt i den henvendelse, der er kommet fra Danmarks Radios medarbejdere, og jeg er i stand til at sige, som hr. Tastesen også selv antydede det, at det er en ubegrundet frygt, der ytres i denne

[Ministeren for kulturelle anliggender]

henvendelse, for, at der skulle ske et misbrug af den mulighed, der åbnes for at gøre brug af Danmarks Radios sendefaciliteter. Det fremgår allerede af bemærkningerne til lovforslaget, hvor det til § 3, stk. 2, om denne brug siges, at »... det forudsættes, at der ikke på afgørende vis gribes ind i Danmarks Radios muligheder for at tilrettelægge en sædvanlig sendeflade.«

Jeg vil i den forbindelse sige, at ingen af dem, der har drøftet disse spørgsmål, og som har været med til at formulere lovforslaget og dets bemærkninger, har forestillet sig, at man skulle gribe ind på en sådan måde, at Danmarks Radio ikke havde sin aftensendeflade i fred. Det er indeholdt i det materiale, som har ligget til grund for drøftelsen af hele lovforslaget.

Dernæst vil jeg sige en lille smule om det stykke papir, som hr. Maisted med rette har henvist til. Det er nemlig ikke nogle tilfældige formuleringer, der står dér. Da vi afsluttede forhandlingerne mellem det radikale venstre og regeringen om den mediepolitiske aftale, hvori fremsættelsen af et forslag om TV 2 var det ene punkt, altså det forslag, vi her taler om, blev det netop mellem forligspartenerne aftalt, at man efter forslagens vedtagelse skulle drøfte udformningen af vedtægter og andre principielle forhold vedrørende opbygning af et TV 2 med tilhørende regionale stationer og vedrørende reklameaktieselskaber. Når det nu er de to forhandlingspartnere, som har indgået dette forlig, der står med forslaget, og andre støtter det, er det vel ganske naturligt, at de inddrages i de forhandlinger, som er aftalt mellem forligspartenerne. Det er det, der er sket.

Jeg synes ikke, som det er sagt i flere omgange, at flertallet er spinkelt. Det er et smalt flertal, når man tæller mandater, men det er ikke et spinkelt flertal, der er tale om her. Jeg er ganske enig med hr. Bilgrav-Nielsen i, at der er bred tilslutning til selve tanken om et TV 2, selve tanken om et monopolbrud, og det er også fremgået af de indlæg, der har været her. Der har været uenighed på nogle punkter, men selve hovedtanken, også den struktur og organisation, der her opbygges, er der en ganske bred enighed om i folketinget, og jeg ved også, at der er det i befolkningen. Derfor synes jeg, det er væsentligt at pege på denne bredde i det, som i virkelig-

den ligger bag ved de uenigheder, der er om nogle konkrete punkter.

Jeg synes, man ved afslutningen af det meget lange forløb – også i visse henseender for lange forløb – vi har haft om TV 2, skal præcisere de hovedpunkter, som der her er tale om med det, der sættes i gang med vedtagelsen af dette lovforslag. Det er monopolbruddet, og det er, som jeg sagde før, en situation, hvor der begynder at ske noget på det mediemæssige område. Jeg tror, at det, der sker, er, at vi med et TV 2 får en forbedring af hele det samlede danske TV-tilbud til den danske befolkning. Jeg tror, der også for Danmarks Radios vedkommende vil ske en udvikling som følge af, at der omsider kommer konkurrence på markedet, som vil betyde, at det samlede tilbud til det danske publikum på Danmarks Radios TV-kanal og på det nye TV 2 vil blive bedre kvalitativt, vil give en større alsidighed og vil give flere valgmuligheder, alt det, som er baggrunden for, at vi kan kalde dette en kulturpolitisk indsats og en kulturpolitisk igangsætning af stor betydning.

Vi får også et TV 2, som er landsdækkende, men har regionale muligheder, som giver TV ud til de områder, der ellers ikke ville få det, og hvor der i de regioner, der kommer, og de regioner, som allerede er der – jeg tænker på TV Syd – vil blive en rimelig og konstruktiv plads inden for et samlet TV 2-system. Alt det kommer i gang nu.

Det væsentlige er, at der nu kommer dynamik ind i medieudviklingen, at vi nu har et udgangspunkt for at tage fat på de øvrige problemer, som ligger og venter, nemlig en lovgivning om Danmarks Radios øverste styrelse og i det hele taget Danmarks Radios organisation, som vi jo er forberedt på at tage fat på i næste folketingssamling, samt en lovgivning, som kan skaffe sammenhæng og helhed på lokalradio- og TV-området, som vi også vil gå i gang med. Nu har vi fået sat tingene i skred. Nu har vi en baggrund for at forhandle videre, og vi er parat til at forhandle videre og arbejde videre, derfor er det, der sker i dag, så væsentligt. Nu får vi sat disse ting i skred, der kommer bevægelse i tingene.

Jeg synes, der er grund til ved afslutningen af dette lange forløb for TV 2s vedkommende, som jo så bliver indledningen til den kommende udvikling, at takke de forhandle-

[Ministeren for kulturelle anliggender]

re, de regeringspartier, som står bag ved resultatet, takke det radikale venstre og de forhandlere, som vi har haft et særdeles godt samarbejde med, både min forgænger og jeg vinteren og foråret igennem, og også takke hr. Maisted og hr. Breckmann, som har villet være med til at få dette forslag til at gå igennem.

Jeg tror, det er indledningen til en udvikling, hvor vi – gerne med så stor bredde som muligt – kan komme i gang med at løse de mange problemer, som stadig væk er uløst. Nu er vi kommet i gang. Nu skal vi til at udnytte de muligheder, vi åbner for i dag.

(Kort bemærkning).

Svend Auken (S):

Kun et enkelt spørgsmål til kulturministeren. Kulturministeren sagde, at det var et meget vigtigt dokument, der var givet til hr. Maisted, fordi det var helt i overensstemmelse med det oprindelige dokument, man havde givet til det radikale venstre, da de gik med til forliget, og man forstod, at hr. Maisted nærmest ville få den samme indflydelse som det radikale venstre på det videre arbejde – det er selvfølgelig ikke nogen helt beroligende besked. Jeg håber heller ikke, den er rigtig. Men det fører alligevel til det spørgsmål, som må være naturligt for folketinget at stille, at hvis alle de kræfter, der bærer dette forslag igennem, skal have fuld indflydelse på TV 2's videre skæbne, skal så hr. Breckmann også have en afgørende indflydelse på TV 2's indretning? Når jeg stiller det spørgsmål, er det, fordi hr. Breckmann er den eneste af ordførerne i dag, der har udtalt sig om den fremtidige programpolitik for et TV 2, idet hr. Breckmann har lagt vægt på som sit helt afgørende synspunkt – hvorved han bryder sine valglofter ved sidste valg – at hans væsentligste begrundelse ud over at redde den borgerlige regering var at sikre et klart proamerikansk, antisocialistisk fjernsyn i modsætning til det helt ensidige antiamerikanske og socialistisk dirigerede – jeg kan næsten ikke huske alle de stærke ord, hr. Breckmann anvendte om Danmarks Radio. Jeg synes, man skal spørge kulturministeren, om han mener, at hr. Breckmann vil få den indflydelse, og om han i det hele taget mener, at den beskrivelse af et kommende TV 2,

som hr. Breckmann har givet folketinget her, er dækkende for intentionerne.

Og så må jeg endelig sige, at jeg mener, kulturministeren er meget nøjsom, når han siger, at dette flertal, som jo i folketingsmæssig henseende er meget spinkelt, i kvalitativ henseende skulle være meget bredt.

(Kort bemærkning).

Dohrmann (FP):

Jeg har egentlig valgt at tro på, at kulturministeren virkelig mener, at han får et godt instrument med sit kommende TV 2, og jeg vil egentlig også helst tro, at ministeren styrer det på en politisk anstændig måde; det tror jeg faktisk også han vil gøre.

Men vil kulturministeren give mig ret i, at med det forslag, der her sandsynligvis vedtages om et kort øjeblik, giver man den til enhver tid siddende kulturminister et politisk instrument i hænde, som man ikke engang har inden for Danmarks Radios regie i dag? Det er en af hovedbegrundelserne for, at vi stemmer imod dette forslag.

Det, der er lagt op til, er jo, at næsten samtlige paragraffer i lovforslaget indeholder politiske beføjelser. Disse beføjelser i hænderne på en person, som eventuelt på et andet tidspunkt har en helt anden ideologisk indstilling, og som virkelig benytter det, vil ministeren indrømme, at det findes i lovforslaget, og at det er dødsens farligt i hænderne på de forkerte mennesker?

Bilgrav-Nielsen (RV):

Når hr. Svend Auken nu får lidt tid til at læse lovforslaget – dette er jo, forstår jeg, ret nyt stof for hr. Svend Auken – vil han opdage, at han skal tænke i helt nye baner. Det bliver ikke en politisk bestyrelse, der bliver valgt, og det bliver i øvrigt ikke den nye bestyrelse, der kommer til at bestemme programpolitikken. Det bliver i høj grad de mennesker, der bliver ansat som ledere og medarbejdere i den nye institution, der kommer til at bestemme den. Det er dér, hr. Svend Auken trænger til et studium. Så vil han erkende, at det er en helt anden konstruktion end den, der i dag gælder for Danmarks Radio.

Ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen):

[Ministeren for kulturelle anliggender]

Jeg vil da først sige tak til hr. Dohrmann for den tillid, han udtrykte til mit personlige judgement i disse sager, men dertil vil jeg føje, at der jo ikke er tale om denne overvældende politiske styring, når der står, at kulturministeren skal det ene og kulturministeren skal det andet. I vort politiske system fungerer en kulturminister så lidt som nogen anden minister i et politisk tømrum. Det er også præciseret både i det, vi har drøftet i kulturudvalget, og i det, der deraf er kommet ind i bemærkningerne til lovforslaget om den nødvendighed, der naturligvis ligger for den til enhver tid siddende kulturminister i at have en rimelig politisk dækning. Det er han simpelt hen nødt til at have for de beslutninger, han træffer, og det vil naturligvis blive tilfældet.

Det fører mig så over til det spørgsmål, som hr. Svend Auken stillede, og som jeg kun kan sige at jeg allerede føler er besvaret i det, hr. Bilgrav-Nielsen sagde, for det, der er væsentligt ved den kommende konstruktion, er jo, at det er bestyrelsen og den direktion, som bestyrelsen vælger, der skal bestemme både indhold og form i det TV 2, der kommer. Det er jo her, vi skal til at tænke i nye baner.

Det, der har været tale om ved forhandlingernes afslutning med den aftale, der blev truffet mellem dem, der forhandlede forslaget færdigt, var, at udformningen af de vedtægter og andre principielle forhold, som skal bringes på plads i sommerens og efter-sommerens løb, skal drøftes mellem dem, der nu har samlet dette forslag sammen og fået det formuleret. Men den bestyrelse, der udpeges, bliver den, der får ansvaret, og det er jo ikke vores opgave her og nu at begynde at lægge linjer for, hvordan den bestyrelse skal lægge det TV til rette, som efter min bedste overbevisning skal have den uafhængighed og den frihed, som ligger i denne bestyrelses funktion.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Jeg skylder jo først og fremmest kulturministeren en undskyldning. Jeg troede, at bredden i forliget kun rakte til og med hr. Maisted, men nu har jeg forstået, at den rækker helt ud til og med hr. Breckmann, og det er da selvfølgelig lidt bredere.

Men så vil jeg godt i øvrigt spørge om dette med bestyrelsessammensætningen, for det er jo rigtigt, som kulturministeren gør opmærksom på, at det er noget, vi har diskuteret i kulturudvalget, og også noget, der står noget om i betænkningen. Der står:

»Under samråd med udvalget har ministeren for kulturelle anliggender i forbindelse med drøftelsen af udpegning af bestyrelse udtalt, at der forud for beslutning om sammensætning af bestyrelse vil blive foretaget sådanne politiske konsultationer, at der sikres en rimelig bred accept af beslutningen.«

Det, der er interessant, og det, der er mit spørgsmål, er dette med den rimelig brede accept. Kan man forestille sig, at kulturministeren kommer med et forslag til sammensætning af bestyrelsen, som alene har opbakning fra de 4 regeringspartier, det radikale venstre, hr. Breckmann og hr. Maisted og ikke andre? Vil det af kulturministeren blive opfattet som en rimelig bred accept? Jeg synes, det er interessant, fordi kulturministeren jo snakker om bredde på to måder, nemlig dels sådan rent matematisk og så i øvrigt indholdsmæssigt. Men jeg synes, det kunne være rart at få at vide, om en rimelig bred accept er en accept, der f.eks. omfatter de 4 regeringspartier, hele det radikale venstre og hr. Maisted og hr. Breckmann. Vil det af kulturministeren blive anset for rimelig bredt, eller er det sådan, at bestyrelsens sammensætning skal sikres et noget bredere grundlag, også rent matematisk?

Tastesen (S):

Da jeg var her på talerstolen i første omgang, kendte jeg ikke udfaldet af denne debat og den afstemning, der ville komme, men den kender jeg nu her i anden omgang, og derfor vil jeg da godt på socialdemokratiets vegne ønske kulturministeren til lykke med, at han får sin lov igennem, men lykke, det er nu også valg af side, lykke, det er også valg af de makkere, man skal have, når man skal føre den fremtidige mediepolitik og kulturpolitik ud i livet.

Nu er stridsspørgsmålet afgjort. Vi er meget betænkelige ved den åbning for reklamefinansiering, der er sket her, derfor har vi stemt imod. Vi håber, at de skodder, det radikale venstre har sat op, er i stand til at holde, men vi er da stærkt i tvivl efter de real-

[Tastesen]

politiske indrømmelser, der skal gives til det yderste højre efter det, der er sat op her.

Kulturministeren siger, at det jo ikke er noget smalt flertal, der går ind for TV 2. Det er rigtigt, der er en bredde i det. Socialdemokratiet er også tilhænger af, at vi skal have et TV 2. Der er bredde i befolkningen på dette område, men skal den bredde, der er i befolkningens holdning, ikke manifestere sig i folketingets holdning og i folketingets praktiske arbejde fremover? Skal hr. Maisted vægtes med samme vægt som det store socialdemokrati, når man skal afgøre kulturpolitik og mediepolitik her i folketinget? Skal det kun være i det radikale venstres foketingsgruppe, man skal have slagsmålene, for at hr. Bilgrav-Nielsen kan give besked på, hvor langt han kan dække regeringens kulturpolitik ind? Det får man jo nærmest indtryk af på baggrund af de svar, vi har fået her.

Og så erklærer hr. Breckmann jo, at meningsstyranni er brudt én gang for alle. Vi ved, at hr. Breckmann har en speciel opfattelse af, hvad meningsstyranni er: det er, at andres opfattelse kommer til udtryk også; det får vi efterhånden indtrykket af.

Men der er da grund til at spørge: hvor meget vil man bygge på dette meget, meget smalle flertal i de realpolitiske afgørelser og de indrømmelser, der er givet til hr. Maisted i denne forbindelse? Det synes jeg befolkningen har krav på at få besked om. Én ting er, at man samler dette smalle flertal sammen, den anden ting er, hvordan kulturpolitik og mediepolitik skal udformes i fremtiden.

Ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen):

Jeg synes jo nok, der kan være grund til nu at understrege, at det, der vedtages, er en lov med ganske bestemte paragraffer og bemærkninger til loven, og det er jo det, der kommer til at bestemme den måde, den skal bruges på, når den er vedtaget. Og ét er, hvordan stemmerne fordeler sig ved gennemførelsen her, noget andet er de beslutninger, der skal træffes, og som er omtalt i loven, hvor man naturligvis, som jeg sagde før, vil prøve på – og skal prøve på – at skaffe den tilstrækkelige bredde politisk bag ved de beslutninger, der skal træffes på de forskellige niveauer, der er tale om.

Men jeg kan jo ikke stå her og udstede løfter om, hvordan de konkrete beslutninger i hvert enkelt tilfælde vil blive drøftet og med hvem, men det er da klart, at en hvilken som helst kulturminister må være optaget af på disse områder – her er jeg da enig med hr. Tastensen i, at det berører hele befolkningen – at have en tilstrækkelig opbakning bag de beslutninger, der træffes, og i de organer, der sammensættes. Tættere synes jeg ikke man kan komme det, før vi kommer til de konkrete beslutninger og afgørelser, der skal træffes.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Jeg må sige, at kulturministeren skuffende hurtigt har lært disse politikersvar og at sniksnakke udenom. Det, jeg spurgte præcist og konkret om, var: når der står i betænkningen om denne nye bestyrelse, »... at der forud for beslutning om sammensætning af bestyrelse vil blive foretaget sådanne politiske konsultationer, at der sikres en rimelig bred accept af beslutningen«, spørger jeg helt konkret og præcist – og jeg beder ikke kulturministeren være spåmand eller noget: vil det blive forstået som en rimelig bred accept, hvis regeringspartierne, det radikale venstre – endda hele gruppen – hr. Breckmann og hr. Maisted accepterer? (*Tilråb fra statsministeren*: Ja, ja, det er et meget godt spørgsmål). Det synes jeg også, men så vil det være til at besvare. Jeg vil bare have et godt svar. Er det en rimelig bred accept? (*Tilråb fra statsministeren*: Nej). Det var godt. (*Munterhed*).

Formanden:

Det er kun det, der bliver sagt fra talerstolen, der med sikkerhed bliver ført til referat.

Ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen):

For at det kan blive ført til referat, skal jeg gentage, hvad der lød fra salen: svaret er nej.

Men når jeg ikke går videre, end jeg gør nu, er det naturligvis, fordi jeg ikke vil stå og sammensætte en bestyrelse her i dag på dette sted.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Formanden:

Jeg har fra 19 medlemmer modtaget anmodning om, at afstemningen om dette lovforslag foretages ved navneopråb:

Agerschou (SF), Albrechtsen (VS), Carsten Andersen (SF), Margrete Auken (SF), Tommy Dinesen (SF), Lilli Gyldenkilde (SF), Birthe Hansen (SF), Inger Harms (SF), Ole Henriksen (SF), Anne Grete Holmsgård (VS), Hanne Thanning Jacobsen (SF), Ingerlise Koefoed (SF), Rahbæk Møller (SF), Ruth Olsen (SF), Gert Petersen (SF), Riishøj (SF), Ebba Strange (SF), Thoft (SF) og Pelle Voigt (SF).

Jeg beder fru Jytte Andersen om at foretage navneopråbet.

Jeg beder medlemmerne indtage deres pladser. Jeg beder også om, at der må være ro under afstemningen.

De medlemmer, som stemmer for forslaget, bedes svare ja. De, som stemmer imod, bedes svare nej, og de, som hverken stemmer for eller imod, bedes svare stemmer ikke.

Ud over at bede om ro i salen så beder jeg om, at de, der svarer, svarer højt og tydeligt.

Navneopråbet begynder.

(Navnene opråbes).

Er der medlemmer til stede, som ikke har afgivet stemme?

Da der ikke er flere medlemmer til stede, som ikke har afgivet stemme, er navneopråbet sluttet.

Lovforslaget blev ved det foretagne navneopråb, som nedenstående liste viser,

vedtaget med 73 stemmer (KF, V, RV, CD, KrF, FD og Breckmann (Fær.)) mod 71 (S, SF, VS og FP); 3 (Lone Dybkjær (RV), Aase Olesen (RV) og Stinus (RV)) stemte hverken for eller imod; 32 var fraværende.

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Ja:

Ahlmann-Ohlsen (KF), Arentoft (KF), Bernhard Baunsgaard (RV), Bilgrav-Nielsen (RV), Arne Bjerregaard (KrF), Blach (V),

Alice Brask (KF), Breckmann (Fær.), Brusvang (CD), Povl Brøndsted (V), Carl Martin Christensen (KF), Chr. Christensen (KrF), Ellefsen (V), Engell (KF), Enggaard (V), Estrup (RV), Fischer (KF), Birgit Fogh-Andersen (KF), Foighel (KF), Gammelgaard (KF), Annelise Gotfredsen (KF), Grove (KF), Hagen Hagensen (KF), Flemming Hansen (KF), Ivar Hansen (V), Connie Hedegaard (KF), Svend Heiselberg (V), Britta Schall Holberg (V), Houe (KF), Bertel Haarder (V), Ikast (KF), Mimi Stilling Jakobsen (CD), Dagmar Mørk Jensen (RV), Flemming Jensen (KF), Jens Peter Jensen (KF), Karen Højte Jensen (KF), Ole Vig Jensen (RV), Kent Kirk (KF), Kirkegaard (KF), Elsebeth Kock-Petersen (V), Kofod-Svendsen (KrF), Niels Anker Kofoed (V), Bo Kristensen (KF), Larsen-Ledet (RV), Agnete Laustsen (KF), Lizzie Lichtenberg (KF), Arne Lund (KF), Mette Madsen (V), Maisted (FD), Arne Melchior (CD), Birgith Mogensen (CD), Eva Møller (KF), Grethe Fenger Møller (KF), Helge Adam Møller (KF), Bente Nielsen (V), Ninn-Hansen (KF), Thor Pedersen (V), Niels Helveg Petersen (RV), Svend Åge Petersen (KF), Rønholt (KF), Helge Sander (V), Poul Schlüter (KF), Palle Simonsen (KF), Skrumsager Skau (V), Steffensen (KrF), Stetter (KF), Sønderby (V), Jette Thomsen (KF), Tørnæs (V), Knud Østergaard (KF), Aagaard (KF), Lis Aaltonen (KF) og Merete Aarup (KF).

Nej:

Agerschou (SF), Albrechtsen (VS), Carsten Andersen (SF), Hanne Andersen (S), Jytte Andersen (S), Svend Andersen (S), Margrete Auken (SF), Svend Auken (S), Bakholt (S), Dorte Bennedsen (S), Ritt Bjerregaard (S), Lasse Budtz (S), Baadsgaard (S), Camre (S), Ole Vagn Christensen (S), Knud Damgaard (S), Dohrmann (FP), Ole Espersen (S), Gade (SF), Mette Groes (S), Lilli Gyldenkilde (SF), Birthe Hansen (SF), J. K. Hansen (S), Søren Hansen (S), Leif Hermann (SF), Jytte Hilden (S), Hjortnæs (S), Anne Grete Holmsgård (VS), Hans Hækkerup (S), Hanne Thanning Jacobsen (SF), Kirsten Jacobsen (FP), Svend Jacobsen (S), Arne Jensen (S), Erling Jensen (S), Ove Jensen (FP), Anker Jørgensen (S), Qvist Jørgensen (S), Søren B. Jørgensen (S), Pia Kjærsgaard (FP), Risgaard Knudsen (S),

Ingerlise Koefoed (SF), Korneliusen (S), Tove Lindbo Larsen (S), Lenger (VS), Lohmann (S), Torben Lund (S), Lykketoft (S), Rahbæk Møller (SF), Henning Nielsen (S), Poul Nielsen (S), Ivar Nørgaard (S), Nørgaard-Sørensen (S), Elisabeth Bruun Olesen (VS), Kjeld Olesen (S), Erling Olsen (S), Ruth Olsen (SF), Gert Petersen (SF), Kaj Poulsen (S), Riishøj (SF), Joanna Rønn (S), Løvig Simonsen (S), Erik B. Smith (S), Jimmy Stahr (S), Ebba Strange (SF), Søgaard (S), Tastesen (S), Thoft (SF), Tinning (VS), Taanquist (S), Pelle Voigt (SF) og Bjørn Westh (S).

Stemmer ikke:

Lone Dybkjær (RV), Aase Olesen (RV) og Stinus (RV).

Fraværende:

Henning Andersen (KF), Bollmann (CD), Nør Christensen (CD), Collet (KF), Helle Degn (S), Tommy Dinesen (SF), Bjørn Elmquist (V), Erenbjerg (S), Karen Thurøe Hansen (KF), Inger Harms (SF), Ole Henriksen (SF), Ole Bernt Henriksen (KF), Erik Holst (S), Birthe Rønn Hornbech (V), Svend Erik Hovmand (V), Erhard Jakobsen (CD), Bente Juncker (CD), Preben Lange (S), Lerke (S), Jes Lunde (SF), Lissa Mathiasen (S), Sonja Mikkelsen (S), Helge Mortensen (S), Per Stig Møller (KF), Inger Stilling Pedersen (KrF), Robert Pedersen (S), Fogh Rasmussen (V), Henning Rasmussen (S), Hanne Severinsen (V), Stavad (S), Steenholdt (Grøn.) og Stilling (SF).

Den sidste sag på dagsordenen var:

26) Tredje behandling af lovforslag nr. L 267:

Forslag til lov om forlængelse af forsøg med lokal fjernsynsvirksomhed.

(Fremsat 14/5 86. Første behandling 20/5 86. Betænkning 23/5 86. Anden behandling 27/5 86).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Dohrmann (FP):

Som meddelt ved førstebehandlingen vil fremskridtspartiet stemme for lovforslag nr. L 267, men det skal have et par bemærkninger med på vejen, for vi synes simpelt hen, det er uanstændigt, at man tillader lokal TV-forsøgsvirksomhed, samtidig med at man forbyder fjernsynsstationerne finansieringsmuligheder. Nu skal der jo foretages nogle nærmere undersøgelser, og derfor vil jeg gerne spørge kulturministeren, om lovforslag nr. L 245 om et TV 2, som lige er blevet vedtaget, vil få nogen som helst konsekvenser i retning af, at man eventuelt fra kulturministerens side og selvfølgelig også fra det radikale venstres side påregner at fortsætte med den fremgangsmåde, man hidtil har benyttet, nemlig at forbyde lokalstationerne finansieringsmuligheder i retning af reklamer el.lign. Jeg er helt sikker på, at mange lokale stationer er interesseret i det spørgsmål, og jeg forventer naturligvis, at ministeren herfra nu om et øjeblik, i og med at han i anden forbindelse har gjort sig til talsmand for reklamefinansiering, siger, at det skal lokalstationerne også have mulighed for.

Ministeren for kulturelle anliggender (H. P. Clausen):

Kun ganske kort som svar på hr. Dohrmanns spørgsmål, at som det flere gange er blevet nævnt her i tinget, har vi sammen med det radikale venstre indgået en aftale i forbindelse med forlængelsen af forsøgsperioden for lokal-TV, som også omfatter en indgående undersøgelse af bl.a. det økonomiske grundlag for både lokalradio og lokal-TV, således at vi i begyndelsen af næste år kan tage stilling til, hvordan det økonomiske grundlag kan tilrettelægges på længere sigt for lokalradio og lokal-TV.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslaget vedtoges med 134 stemmer (S, KF, V, SF, RV, CD, KrF, FP og FD) mod 5 (VS).

Formanden:

Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.